

**ZAPISNIK SA SASTANKA SA PREDSTAVNICIMA SRCG-A I MARP-A U OKVIRU
DRUGOG KRUGA KONSULTACIJA POVODOM IZRADE PRAVILNIKA O
RADIO.AMATERSKIM KOMUNIKACIJAMA**

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku (EKIP) djelatnost je dana 26. 09. 2018. godine pokrenula javne konsultacije povodom pripreme nacrtu Pravilnika o radioamaterskim komunikacijama.

Nakon analize dostavljenih mišljenja, komentara, sugestija i predloga pripremljeni su odgovori i stavovi, koje je Savjet Agencije razmatrao na sjednici održanoj dana 11. 12. 2018. godine, kojom prilikom su usvojeni Izvještaj o razmatranju prispjelih komentara, mišljenja, sugestija i predloga prispjelih tokom vođenja konsultativnog procesa povodom pripreme nacrtu Pravilnika o radioamaterskim komunikacijama kao i Predlog Pravilnika o radio-amaterskim komunikacijama. Isti su objavljeni na internet prezentaciji Agencije www.ekip.me.

Kako bi tekst Pravilnika učinili potpunijim, a shodno iskazanim stavovima zainteresovanih subjekata, Savjet Agencije je donio odluku da se sprovede i drugi krug javnih konsultacija u trajanju od 15 dana, kao i da se tokom drugog kruga konsultacija održi zajednički sastanak sa predstavnicima Saveza radio-amatera Crne Gore (SRCG) i Mreže za afirmaciju radioamaterskog pokreta (MARP), u cilju usaglašavanja stavova i dogovaranja daljih aktivnosti u vezi sa donošenjem i primjenom Pravilnika.

Imajući prethodno u vidu, u prostorijama Agencije, dana 17. 12. 2018. godine sa početkom u 12:00 h, održan je sastanak sa predstavnicima MARP-a i SRCG-a na kojem su prisustvovali:

- Darko Grgurović, izvršni direktor EKIP-a
- Boris Jevrić, EKIP
- Ljiljana Pešalj, EKIP
- Amir Molazećirović, EKIP
- Marko Tomašević, MARP
- Andrija Radman, MARP
- Luka Vulić, MARP
- Srđan Mihaljević, SRCG
- Željko Drašković, SRCG
- Dragan Bobičić, SRCG

Na početku sastanka, izvršni direktor EKIP-a, Darko Grgurović, je pozdravio predstavnike SRCG-a i MARP-a i upoznao ih je sa dosadašnjim aktivnostima i nastojanju EKIP-a da se ovim Pravilnikom stvore uslovi za ujedinjavanje radio-amatera u jedan Savez. Tom prilikom zahvalio se prisutnim na dostavljanim komentarima tokom prvog kruga konsultacija, koji su bili korisni i u velikom dijelu prihvaćeni i implementirani kroz novu verziju teksta Pravilnika, koji je sada predmet drugog kruga konsultacija.

Prisutnima su se zatim obratili i Boris Jevrić (EKIP), Srđan Mihaljević (SRCG) i Andrija Radman (MARP), nakon čega je predloženo i prihvaćeno da se sastanak u najvećem dijelu posveti analizi članova inoviranog teksta Pravilnika, a da se pitanja problema i funkcionisanja SRCG-a i MARP-a, za sada ostave u drugi plan. Svi prisutni su se sa tim predlogom složili.

Odlučeno je da se prođe kroz tekst Predloga Pravilnika i da na nivou svakog člana, SRCG i MARP iskažu stav ili komentar ukoliko isti imaju. Shodno ovom dogovoru, stovi i sugestije po članovima aPredloga Pravilnika su dati u nastavku:

Preambula

Nema primjedbi

Član 1

SRCG je dao primjedbu vezano za "dodjelu pozivnih znakova" od strane Agencije u smislu nepostojanja zakonskog osnova. Stav MARP-a je da se pozivni znak mora dati kroz odobrenje čiji su sastavni dijelovi odrednice koje se tiču Plana namjene, uslova korišćenja i pozivnog znaka. SRCG se složio da nema ništa protiv da u ovom članu ostane "dodjela pozivnih znakova"

Član 2

MARP je dao primjedbu vezano za definiciju *Radio-amaterski klub* iz koje je neophodno brisati dio teksta koji glasi "*i koji je član Saveza radio-amatera Crne Gore*" što obrazlažu kao neustavnu odrednicu obzirom da je Ustavom propisano da niko ne smije biti primoravan da bude član nekog udruženja.

Ovaj stav MARP-a je prihvaljiv i za SRCG koji isto tako smatraju da članstvo kluba ili pojedinca ne mora biti obavezujuće.

MARP je dao primjedbu vezano za definiciju Savez radio-amatera Crne Gore u dijelu koji glasi "*koje zastupa njihove interese u zemlji i inostranstvu*", te da su u komentarima koje su prije sastanka predali na arhivu EKIP-a dali predlog nove definicije Saveza.

SRCG je iznio primjedbu vezano za definiciju Pozivni znak gdje se predlaže da se izraz "*jednoznačni*" zamjeni izrazom "*jedinstveni*", što je prihvaćeno.

Član 3

MARP je predložio izmjenu dijela teksta stava 2 koji glasi "*na način propisan Statutom Saveza*" tekstom "*na način propisan Uputstvom*" što je ujedno i stav SRCG.

MARP smatra da je u stavu 3 neophodno definisati mogućnost dostave zahtjeva za polaganje ispita i Savezu i Agenciji.

MARP je predložio da se u stavu 5 umjesto "je dužan da" stavi "po pravilu", što je prihvaćeno. SRCG je, u vezi sa istim stavom 5, predložio da se datumski fiksiraju datumi plaganja ispita koje organizuje SRCG, kako bi kandidati na vrijeme bili informisani kad se ti ispiti održavaju. Predlog je prihvaćen a bliže će se ova obaveza propisati Uputstvom o polaganju ispita.

Član 4

SRCG smatra da nije neophodno da jedan član ispitne komisiji bude predstavnik Agencije i to kod polaganja ispita za E i N klasu. Međutim predlog nije prihvaćen iz razloga što kandidati i za ove klase imaju dio koji se odnosi na regulativu, a i samo prisustvo predstavnika EKIP-a daje dodatni legitimitet održavanju ispita. Dogovoreno je da je član 4 prihvatljiv da ostane ovako kako je predložen.

Član 5

MARP je predložio izmjenu stava 1 u smislu da Uputstvo donosi Agencija ili Savez uz saglasnot Agencije. SRCG je prihvatio predlog.

Član 6

SRCG je iznio stav da nijedan Savez radio-amatera u Evropi ne objavljuje bazu ispitnih pitanja. Isto tako smatra da je za objavljivanje materijala za pripremu za polaganje Ispita neophodno formirati radnu grupu koja bi pripremila isti a pri tome treba voditi računa i o autorskim pravima radova koji se uzimaju za referentne pri izradi.

SRCG predlaže, u stavu 3, zamjenu izraza "*fakultativni*" sa "*neobavezni*" kao i da je neophodno predvidjeti mogućnost izdavanja odgovarajućeg uvjerenje o položenom ispitu u dijelu koji se tiče Morzeovih znakova.

SRCG je takođe problematizovao uvođenje obaveze da se ovo objavljuje na zvaničnoj internet prezentaciji, jer isto proizvodi finansijske troškove za SRCG. Diskutovano je i o tome da se baza pitanja stalno i uvećava sa onim pitanjima koja su data na ispitima, što je prihvaćeno.

Član 7

SRCG smatra da nije neophodno nametati dodatne troškove roditeljima kandidata mlađih od 18 godina kroz davanje saglasnosti pred notarom ili sudijom. MARP ne dijeli ovo mišljenje i smatra da je u zakonskoj normi ovo i te kako poželjno kada se radi o maloljetnicima i da se isto odnosi i

na sve ostale odnose i aktivnosti u društvu a ne samo kada je polaganje radio-amaterskog ispita u pitanju. Postignut je dogovor da u ovom članu nema dodatnih izmjena.

Član 8

Nema primjedbi

Član 9

MARP zahtjeva da se briše cijeli stav 4 (*Odobrenje će se izdati radio-amateru ako pored uslova propisanih ovim pravilnikom dostavi potvrdu da je član Kluba ili Saveza, odnosno Klubu ako dostavi potvrdu da je član Saveza.*) sa čime je SRCG saglasan.

SRCG smatra da je nophodno razraditi proceduru podnošenja zahtjeva na šta su MARP i Agencija izjavili da je ista propisana Zakonom o elektronskim komunikacijama.

MARP predlaže da se uz osnovne podatke, kao mogućnost predvidi i unos podataka vezano za tip i serijski broj uređaja u Odobrenju, što je naročito značajno u slučajevima kada je radio stanica instalirana u automobilu, a pri odlasku u inostranstvo. Ovaj unos može da se izvrši kroz polje Napomena u tehničkim uslovima Odobrenja i na zahtjev samog radio-amatera.

SRCG se poziva na hrvatsko rješenje kada se projektna dokumentacija uz zahtjev dostavlja za radio-stanice koje rade sa snagama iznad 100 W.

Član 10

SRCG je iznio stav da se strancu, za boravak duži od tri mjeseca, može izdati odobrenje sa CG pozivnim znakom samo na osnovu dozvole za boravak i u dužini trajanja iste i ne više od godinu dana. MARP smatra da je u stavu 4 sasvim dovoljno da stoji "*u skladu sa odgovarajućim propisima u Crnoj Gori*"

MARP je skrenuo pažnju da postoje radio-amateri koji na daljinu iz neke druge države aktiviraju radio-stanice u Crnoj Gori te da iste rade bez fizičkog prisustva radio-amatera na šta Savez smatra da je to zloupotreba i da je treba spriječiti.

SRCG je istakao da se prilikom izdavanja dozvola strancima mora tražiti na uvid originalna dokumentacija i to nacionalna dozvola za radio-amatera i dozvola za boravak izdata od nadležnih organa naše države. Predlog je za MARP prihvatljiv jer je to podrazumijevano kroz vođenje samog upravnog postupka po podnijetom zahtjevu.

Član 11

Nema primjedbi

Članovi 12, 13 i 14

Predstavnici MARP-a i SRCG su se obavezali da će do petka, 21. 12 dostaviti mišljenje koje će prethodno pokušati da usaglase.

SRCG smatra da je tabelu u stavu 4 neophodno dati kao osnovnu, nerazrađenu a da je SRCG taj koji svojim pravilnikom/uputstvom treba da razradi način dodjele pozivnih znakova kao što je to urađenu u Hrvatskoj i Srbiji.

Upotreba pozivnih znakova sa O i jednim slovom u nastavku posebno je istaknuto od strane SRCG da treba da bude ekskluzivitet SRCG-a dok MARP sa druge strane smatra da se isti moraju dati na korišćenje radio-amaterima i klubovima u svrhu takmičenja ili održavanja nekih manifestacija/promnocija.

SRCG napominje da je u članui 13 stav 7 neophodno provjeriti koja ITU preporuka definiše set pozivnih znakova za opasnost, uzbunu i hitne slučajeve.

Ukoliko po ovim članovima ne usaglase stavove, SRCG i MARP su se složili da EKIP donese odluku.

Članovi 15, 16, 17, 18 i 19

Nema primjedbi.

SRCG je postavio pitanje vezano za pojašnjenje mobilnosti stanica i načina njihovog označavanja, kako bi u budućim edukacijama mogli dati pravo pojašnjenje budućim radio-amaterima (naročito za znak "/M" i znak "/P").

Član 20

MARP je postavio pitanje vezano za stav 3 u smislu potrebe za dodatnim objašnjenjem na koji se način može dostaviti dokaz o zadovoljavanju uslova vezano za uticaj na životnu sredinu i da li se to može kroz dostavu atesta EU za ispravnost opreme ili je to neophodno učiniti na neki drugi način.

SRCG je istakao da su projekti za stanice od strane SRCG rađeni za fiksne stanice i da uopšteno smatraju da se ovo odnosi samo na takve stanice pri čemu bi trebalo iste raditi za sve stanice sa snagama preko 100W a isto tako treba se odrediti na šta se ova snaga odnosi (snaga uređaja, izračena...).

EKIP je pojasnio da je ova obaveza propisana Zakonom o elektronskim komunikacijama i da ista mora ostati u tekstu Pravilnika.

SRCG je zamolio da se provjeri zakonska i podzakonska regulativa u vezi zaštite životne sredine, te da smatraju da tamo postoje neka olakšanja kada su u pitanju radio-amateri.

Članovi 21, 22, 23 i 24

Nema primjedbi.

Član 25

MARP je iznio suštinsku primjedbu vezano za obavezu usaglašavanja rada SRCG-a, i klubova sa odredbama ovog Pravilnika jer su isti registrovani u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama.

Tokom sastanka je bilo riječi i drugim problemima koji su identifikovani i prezentovani od strane SRCG-a i MARP-a, a u vezi sa sadašnjim stanjem u oblasti radio-amaterizma.

Na kraju sastanka, predstavnici SRCG-a i MARP-a su pozvani da svoje dodatne komentare i sugestije dostave u za to predviđenom roku za vođenje drugog kruga javnih konsultacija.

Zapisnik sačinio:
Amir Molazećirović

Podgorica, 18. 12. 2018. godine

FW: Predlog korekcija zapisnika

MARP NVO <info@marp.org.me>

20 December 2018 at 09:12

To: Amir Molazecirovic <amir.molazecirovic@ekip.me>

Cc: Marko Tomasevic <marko@tomasevic.me>, Andrija Radman <andrija.radman@me.com>, Ranko Boca <4o3a.ranko@gmail.com>, MARP NVO <info@marp.org.me>

Poštovani,

U nastavku Vam šaljem komentare MARP-a na nacrt zapisnika.

Primjedbe su date u opštem obliku za djelove koje smatramo da je potrebno korigovati dok se komentari odnose na samu temu kao pojasnjenje koji nisu izneseni na sastanku sa razloga što to nije bilo moguće bez nadglasavanja sa ostalim učesnicima, a što su predstavnici MARP-a svakako željeli izbjegavati.

Član 6.

Primjedba: Na komentar SRCG da nijedan nacionalni savez ne objavljuje bazu pitanja, MARP je to okarakterisao kao netačnu informaciju pominjući primjer Hrvatskog Saveza (<https://www.hrvhf.net/ispit/online.php> https://www.hamradio.hr/download/RA_ispiti_11_P_razred_HR_i_medjunarodni_propisi.docx <https://www.hamradio.hr/kako-postati-radioamater/>) kao i sajt Agencije za telekomunikacije Češke koja to objavljuje (<https://bip.uke.gov.pl/swiadectwa-operatora-urazden-radiowych-tresci/swiadectwa-amatorskie,3.html>) Tomašević Marko je ispred MARP-a obrazložio pozitivnu stranu formiranja baze pitanja ali je i ocijenio kao prihvatljiv predlog Dragana Bobičića ispred SRCG da se ta baza formira vremenom na osnovu ispitnog materijala svih narednih ispita. Na primjedbu SRCG da obaveza objavljivanja ovakvog materijala na internet stranici za njih predstavlja dodatne finansijske troškove, MARP je ponudio da obezbjedi infrastrukturu za objavljivanje ovog materijala.

Dodatni komentar: Tokom razgovora na temu ispitnih pitanja razmatrala se i upotreba termina "staviti javno dostupnim" te ukoliko bi se pod ovim terminom podrazumjevalo da Savez, na zahtjev, mora dostaviti ispitni materijal bilo kom radio-amateru/klubu koje to zahtjeva, bez obzira da li je član Saveza, MARP bi mogao prihvatiti i tako nešto uz napomenu da će MARP svakako ubuduće, bez izuzetaka, koristi ovu mogućnost i takav materijal objavljivati kroz sistem za testiranje koji je već više mjeseci u funkciji: <http://testovi.marp.org.me/> (korisnik: radioklub_lozinka: hercegnovi) a sve u cilju pragmatičnije obuke i/ili samo-obuke kandidata.

Primjedba: Predlog da se termin "fakultativni" zamjenu u "neobavezni" je bio iznesen od strane MARP-a a ne od strane SRCG, isto kao i predlog da se za uspješno položen ispit Morzeove telegrafije izdaje adekvatno uvjerenje.

Dodatni komentar: Ovako nešto može biti navedeno i na HAREC/CEPT obrascu koji bi mogao sadržati podatak o tome da li kandidat ima položenu Morzeovu telegrafiju (Identično kao u HAREC sertifikatu Holandije)

Član 10.

Primjedba: Kada su u pitanju stranci i rad na daljinu, primjedba ispred SRCG koju je iznio Željko Drašković odnosila se na nelegalnost korišćenja 4O pozivnog znaka van Crne Gore od strane stranaca. U svom obrazloženju je jasno upotrijebio termin "4O pozivni znak za strance nema roaming" što se odnosilo na to da stranac ne može koristiti svoj 4O znak van Crne Gore po osnovu CEPT preporuka - sa čime se potpuno slažemo jer stranac svoj 4O znak smije koristiti samo emitovanjem sa teritorije Crne Gore - a nikako nije moglo da se odnosi na rad na daljinu ("remote rad") koji je svuda u svijetu potpuno legalan i legitiman jer se emitovanje vrši sa teritorije u kojoj je dobijen pozivni znak i Odobrenje.

MARP je ocijenio da se mora omogućiti izdavanje pozivnog znaka strancima za potrebe takmičenja manifestacija i sl. (u šta se ubraja i "remote rad" za koje nije neophodno fizičko prisustvo).

Komentar: Imajući u vidu da je "remote rad" nešto što je veoma popularno u radio-amaterizmu i što je poslednjih godina povratilo određenu masovnost radio-amaterskom pokretu na globalnom nivou, smatramo vrlo neopreznim i opasnim da se ovako nešto okarakterise kao "nelegalan rad" i da se na bilo koji način pokuša zabraniti jer se prije svega radi o spoju modernih tehnologija i radio-amaterizma.

Imajući u vidu da Crna Gora ima jako mali broj aktivnih domaćih radio-amatera, podsticaj strancima da dođu u Crnu Goru i koriste 4O pozivni znak smatramo vidom "radio-amaterske turističke ponude Crne Gore" koje svakako treba biti svjestan i tako nešto koristiti za popularizaciju samog radio-amaterizma kod nas.

Takođe, obzirom da se se strancima ne izdaje CEPT dozvola, podrazumijeva se da svako emitovanje mora da se vrši isključivo sa teritorije Crne Gore. Treba imati na umu da u Crnoj Gori trenutno postoje 4 "remote stanice" koje mogu koristiti stranci bilo emitovanjem svog 4O pozivnog znaka ili koristeći 4O/XXXX.

Podsjećamo da je predsjednik MARP-a na neformalnom sastanku u Oktobru službenicima Agencije predstavio "remote rad" korišćenjem FlexRadio Maestro uređaja (Software Defined Radio - SDR).

Primjedba: SRCG je iznio primjedbu da Agencija nema kapaciteta da ustanovi validnost nacionalne dozvole ili sertifikata stranca, kao i da bi to trebao da radi SRCG. Na ovu primjedbu MARP je izneo konstataciju da termin "vođenje upravnog postupka" u potpunosti omogućava Agenciji da zatraži original priloženih dokumenata ukoliko sumnja u vjerodostojnost kopije.

Komentar: Dodatno, na osnovu CEPT preporuka, svaki HAREC sertifikat, ili onaj usklađen sa Report 32, ima jasno naznačene kontakt podatke organa koji je izdao taj sertifikat, Ti podaci služe upravo kako bi mogla da se provjeri vjerodostojnost i validnost priloženog dokumenta ukoliko postoji bilo kakva sumnja.

Molimo da zapisnik uskladite sa datim primjedbama na način na koji smatrate zadovoljavajućim.

Srdačan pozdrav,
Tomašević Marko
Predsjednik MARP-a

[Quoted text hidden]